

BARTOLOMEI, Arnaud; CALAFAT, Guillaume; GRENET, Mathieu; ULBERT, Jörg (Études réunies par). *De l'utilité commerciale des consuls. L'institution consulaire et les marchands dans le monde méditerranéen (XVIIe-XXe siècle).* Madrid: Editions de la Casa de Velázquez, 2018. Collection de l'École Française de Rome, 535. 569 pàgs. [17 x 24].

Volum monogràfic que recull 28 treballs fruit d'un col·loqui celebrat a Nisa. Es planteja els vincles que hi va haver entre els consolats a l'estranger i els mercaders, junt amb la importància del seu paper en les relacions comercials, i els conflictes que es van haver de resoldre. Es tractava d'una institució política més que comercial. Obviament la seva utilitat va variar segons el context històric i el lloc.

Els estudis teòrics sobre els consolats s'originaren el s. XIX. Sent la zona del Llevant un dels llocs predilectes d'estudi. Durant el s. XX, concretament a partir de la dècada dels 50 es van incrementar els estudis seguint aquesta línia, més centrats en els aspectes del comerç internacional que en la funció consular; no buscaven una reflexió sobre la institució. Va ser a partir dels anys 90 que es van incrementar els estudis entorn de la funció consular. La seva funció consistia en informar, protegir i aplicar les normatives. En aquest àmbit, la recerca arxivística ha estat clau per aconseguir informació: la correspondència ministerial, un tema del qual queda molt per estudiar, així com la revisió de l'activitat de les altres institucions locals amb les que entraven en concurrència: magistratures i estudis notariais, tots importants per reconstruir les cadenes jurisdiccionals. Així com els certificats i instàncies produïdes per la institució consular. Una reflexió que obliga a l'historiador a contextualitzar la institució en un àmbit concret.

El consolat es veia obligat a informar a les autoritats i calia que s'ajustés a les normatives legals. També protegia els estrangers de la justícia autòctona. Els comerciants per la seva part es veien obligats a enregistrar i certificar una documentació comercial que es troba als registres de la cancelleria i que servia per consolidar els drets que tenien aquests comerciants a cada lloc. Els consols protegien, controlaven el comerç i protagonitzaven les progressives transformacions que hi va haver. La institució consular va transformar-se notablement durant el s. XX. I els aspectes del pas de l'etapa moderna a la contemporània encara no han estat profundament estudiats.

El llibre se centra en el consolat francès, si bé conté alguns estudis relacionats amb Anglaterra, Estats Units, Suècia, Suïssa, Itàlia i Espanya. Està dividit en cinc àmbits, als quals cal afegir una àmplia bibliografia i índexs de localitats. Entre els estudis que fan referència a Espanya, hem d'esmentar el de Julien SEMPERE sobre un consolat francès sense cancelleria a Barcelona (1679-1716). O bé els de l'apartat quart que observa el consolat francès a Cádiz i Espanya durant el s. XVIII, amb una introducció i quatre recerques. Els temes són: Arnaud BARTOLOMEI presenta la situació consular a Cádiz; Anne MÉZIN comenta els interessos dels economistes

francesos a la ciutat de Càdis a principis del s. XVIII; Olivier LE GOUIC es deté en les reformes del consolat durant els anys 1765 a 1788 i Sylvain LLORET analitza la funció de la Marina i el comerç francès a Madrid i a Càdis de 1748 a 1784. Es tracta la maquinària institucional i diplomàtica creada per França a Espanya per protegir i desenvolupar el seu comerç. Així com l'esforç espanyol per controlar els comerciants francesos. Aspecte que porta a plantejar la pregunta ¿La institució consular afavoria a uns en detriment dels altres?

Per tant, es tracta de deconstruir la institució i observar la transformació i instrumentalització del cos consular. Així com es revisa la funció de l'Estat en les dinàmiques consulars, ja que les comunitats locals durant l'etapa estudiada es van dotar d'un sistema d'auto-administració que seria l'inici de la funció consular.

IHE

(Secretaria de la revista)

Traducción de la reseña anterior:

Volumen monográfico que recoge 28 trabajos fruto de un coloquio celebrado en Niza. Se plantea los vínculos que hubo entre los consulados en el extranjero y los mercaderes, junto con la importancia de su papel en las relaciones comerciales, y los conflictos que se tuvieron que resolver. Se trataba de una institución política más que comercial. Obviamente su utilidad varió según el contexto histórico y el lugar.

Los estudios teóricos sobre los consulados se originaron en el s. XIX. La zona del Levante fue uno de los lugares predilectos de estudio. Durante el s. XX, concretamente a partir de la década de los 50 se incrementaron los estudios siguiendo esta línea, más centrados en los aspectos del comercio internacional que en la función consular; no buscaban una reflexión sobre la institución. A partir de los años 90 se incrementaron los estudios en torno de la función consular. Ésta consistía en informar, proteger y aplicar las normativas. En este ámbito, la investigación archivística ha sido clave para conseguir información: la correspondencia ministerial, un tema del cual queda mucho por estudiar, así como la revisión de la actividad de las otras instituciones locales con las que entraban en concurrencia: magistraturas y estudios notariales, todos ellos importantes para reconstruir las cadenas jurisdiccionales. Así como los certificados e instancias producidas por la institución consular. Una reflexión que obliga al historiador a contextualizar dicha institución en un ámbito concreto.

El consulado se veía obligado a informar a las autoridades y era preciso que se ajustara a las normativas legales. También protegía a los extranjeros de la justicia autóctona. Los comerciantes por su parte se veían obligados a registrar y certificar una documentación comercial que se encuentra en los registros de cancillería y que servía

para consolidar los derechos que tenían estos comerciantes en aquel lugar. Los cónsules protegían, controlaban el comercio y protagonizaban las progresivas transformaciones que hubo. La institución consular se transformó notablemente durante el s. XX. Y los aspectos del paso de la etapa moderna a la contemporánea aún no han sido profundamente estudiados.

El libro se centra en el consulado francés, si bien contiene algunos estudios relacionados con Inglaterra, Estados Unidos, Suecia, Suiza, Italia y España. Está dividido en cinco ámbitos, a los cuales es preciso añadir una amplia bibliografía e índice de localidades. Entre los estudios que se refieren a España, hemos de mencionar el de Julien SEMPERE sobre un consulado francés sin cancillería en Barcelona (1679-1716). O bien los del apartado cuarto que observa el consulado francés en Cádiz y en España durante el s. XVIII, con una introducción y cuatro investigaciones. Los temas son: Arnaud BARTOLOMEI presenta la situación consular en Cádiz; Anne MÉZIN comenta los intereses de los economistas franceses en la ciudad de Cádiz a principios del s. XVIII; Olivier LE GOUIC se detiene en las reformas del consulado durante los años 1765 a 1788 y Sylvain LLORET analiza la función de la Marina y el comercio francés en Madrid y Cádiz de 1748 a 1784. Se trata la maquinaria institucional y diplomática creada por Francia y España para proteger y desarrollar su comercio. Así como el esfuerzo español para controlar los comerciantes franceses. Aspecto que lleva a plantear la pregunta ¿La institución consular favorecía a unos en detrimento de otros?

Por lo tanto, se trata de deconstruir la institución y observar la transformación e instrumentalización del cuerpo consular. Así como se revisa la función del Estado en las dinámicas consulares, ya que las comunidades locales durante la etapa estudiada se dotaron de un sistema autoadministrativo que sería el inicio de la función consular.

IHE
(Secretaría de la revista)